

La lluita d'idees

En parlar d'idees no faré pas referència a aquelles que, més que idees, són tòpics burgesos que segueixen en sentit retrospectiu l'evolució i progrés dels temps; puix que aquestes que tenen per única finalitat l'estancament del pensament humà en un clos convencional i gens airejat, perquè l'aire lliure les esfuma, no poden interessar-nos, ni com a homes que vivim de cara al progrés, ni molt menys com a liberals. En parlar d'idees em refereixo a aquelles que, per les seves manifestacions de l'intel·lecte i de l'esperit esgarden un possible més enllà, més justicier i més humà que el present.

L'home conscient de la seva vida i la missió que la mateixa li comporta, deu en tots moments — i no dic en tots els terrenys perquè sóc un enemic de la violència i això no vol pas dir que sigui un místic, — lluitar pel triomf, per l'assoliment de l'ideal en el qual combrega.

Cap lluita no pot considerar-se, en la vida, tan humana com la que hom sosté per al millorament i progrés ideològic de l'humanitat. Per això tota idea, sigui quina sigui, sincerament professada, ha d'inspirar a tots els homes el mateix respecte i la mateixa devoció, puix que abriguen, en el fons, els mateixos anhels de bondat i de justícia. Tota lluita per la reivindicació dels homes i dels seus drets, repetim-ho perquè mai no és prou repetit, cal respectar-les com a coses sagrades, i, per tant, inviolables.

La història, però, fa devallar-nos sovint d'aquesta elevació en que haurien de mantenir-se els dualismes ideològics, per a mostrar-nos els fets sagnants que ha ocasionat entre els homes el desconeixement d'aquest principi fonamental del liberalisme, que és respectar les idees d'altri com les nostres mateixes.

L'intolerància, la filla gran de l'incultura, ha estat, és, i potser serà, el flagell més gran que han sofert els homes en la seva marxa ascendent vers una societat més justa.

Aquests dies es compleixen anys, precisament, que en la nostra ciutat es registrà un d'aquests fets dolorosos, tant més dolorosos com més posen en evidència la manca absoluta del més elemental sentit de llibertat i tolerància.

Sols per una verdadera manca de cultura i del més elemental sentit de liberalisme, l'home pot atacar, i matar àdhuc a un altre home per una disconformitat de pensars.

Les idees, en la seva essència, sols poden ésser combatudes per altres idees. L'home, amb la seva intel·ligència, ha d'ésser qui les ha d'eliminar per al ressorgiment d'una millor; mai aquestes han de fer eliminar els homes. És un doble atemptat, indigne d'una societat que es diu civilitzada.

D. COLOMER

Del caciquisme

Cada dia ens anem donant compte de l'abundor d'individus que combaten a altri impulsats sols pel ressentiment. Més clar; sols amb l'ambició d'ésser com aquells de qui blasmen, prenent-los la davantera. Aquest fet l'hem pogut comprovar abans i ara en quiscuns dels més folls combatents del caciquisme nostrat passat i del que pot tornar. Però, analitzada la seva combativitat, en ella hom tot seguit hi albira l'esperit del cacic fracassat o l'afany de l'aspirant a ésser-ne.

Tot aquell que no tingui un vertader sentit, clar i realista — *flaubertià*, com si diguessim, i permeteu-me el mot — del que en un poble representa un cacic i del *tinglado* que el sosté, no pot ésser un enemic acabat del caciquisme imperant a l'empar del nom que es vulgui.

Per a combatre el caciquisme s'ha de sentir envers ell fàstic i despreci, amb tota sinceritat, ja que jamai hom arriba a ésser allò que intensament repugna, allò que la pròpia consciència rebutja.

Samblancat, en certa ocasió digué: «Els cacics sols tenen vida en aquells pobles on encara hi resten indis». I, com que en tots els pobles aquesta *especimen* formen legió, d'ací la verdadera causa de tanta abundor de candidats al cacicat.

Combatre tot caciquisme és deure ineludible de tot home d'esperit liberal, pel perill que representa a la llibertat i progrés dels pobles, però jamai, per a aconseguir-ho, no hem d'emprar llurs propis procediments. Obrar així, seria fer-nos còmplices de l'entronització de son poder absorbent. Però sapiguem també albirar en el fons moral dels que més blasmen del caciquisme. En mantes ocasions els mots més fulminants i violents són dictats per l'enveja de no poder disfrutar de privilegis que gaudeix el combatut.

L'ajut a aitals combatents és denigrant, està mancat de tota significació alliberadora.

AMIC

inquietud

Publicació quinzenal d'esquerra

Compreula! Llegeu-la! Propagau-la!

Es de venda a la Parada de Llibres

GURGUÍ

La presa de la Bastilla

El 14 d'aquest mes França commemora la presa d'aquella fortalesa. Festes de caire popular i festes oficials recorden al poble francès que en tal diada els ciutadans de París encengueren la primera foguera de la gran revolució.

He dit gran revolució i va ésser gran perquè fou precedida per grans homes. Rousseau, Diderot, Voltaire i altres, foren els sembradors. La presa de la Bastilla fou la primera flor de la collita, flor de color de sang, que fou el pròleg de l'obra geganta dels Drets de l'Home.

S'ha dit que la Bastilla era la presó de la noblesa, i que el poble no tenia perquè mirar-se-la amb mals ulls. Les presons, totes, serveixen per a privar de la llibertat als homes i per la mateixa raó no haurien d'existir, oimés aquella que els presos que hi entraven difícilment en sortien, ignorant les seves famílies si eren vius o no, ja que dintre la presó hi havia un cementiri.

Mentre el poble es moria de fam, Maria Antonieta, l'austriaca, com li deien, gastava en disbauxes en el Trianon el que hauria aliviat el poble, mentre el rei Lluís XVI era adulat pels cortisans que li amagaven la realitat. Per això quan el duc de Liancourt penetrà a la cambra reial a enterar al rei del que succeïa, el monarca preguntà: —¿Què és això? ¿Un alçament?—No—contestà el duc—, és la revolució.

A la Bastilla, en els seus últims temps hi tancaven els presos polítics, els homes que pensaven diferent que els cortisans, i així devia ésser, ja que el succeït fou com dugues corrents que en topar forjaren el llamp. Una, era la noblesa, que li convenia l'ignorància del poble; l'altra, el poble que volia llibertat, i el llamp, la ira de les multituds, que encengué les idees que no pogueren ofegar ni les groixudes portes ferrades, ni les quatre rengleres de reixes, ni les parets gegants.

Es diu si de la Bastilla hi ha més llegenda que realitat. Potser és veritat; però la llegenda neix de les tenebres, és dir, que quan es parla molt, quelcom de realitat hi ha, i més en aquesta presó, que en assaltar-la, s'hi trobaren, entre altres presos, dos que s'havien tornat boigs i un altre que encara es creia ésser en el regnat de Lluís XV.

Les bastilles, si no com aquella, encara perduren en nostres temps; els ideals es temen i a la vegada es persegueixen, i hauria d'ésser al contrari, estudiar-los i adaptar-los els que fossin convenients per al millorament de la humanitat, i no que l'escala del progrés humà signi necessari fer-la amb els cadàvers dels herois de la llibertat, com s'ha fet fins ara.

CUCH